

Projekt

z dnia 9 marca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OLSZTYNA**

z dnia 25 marca 2026 r.

**w sprawie wprowadzenia programu osłonowego w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym
z terenu miasta Olsztyna w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) Rada Miasta Olsztyna uchwala, co następuje:

§ 1. Wprowadza się program osłonowy w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym, realizowany w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Olsztyna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Łukasz Łukaszewski

Program osłonowy w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym z terenu miasta Olsztyna w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026.

**Rozdział 1.
WSTĘP**

Spółeczeństwo polskie stoi przed wyzwaniem wynikającymi ze zmian w strukturze demograficznej ludności. Jednym z głównych zjawisk wynikających z przemian demograficznych jest wzrastająca liczba osób starszych. W związku ze starzeniem się społeczeństwa polskiego, grupą której należy się szczególnie wsparcie, są osoby starsze. W związku z tym polityka społeczna wobec osób starszych zdefiniowana została jako celowe, długofalowe i systemowe oddziaływanie państwa oraz innych podmiotów publicznych i niepublicznych na kształtowanie warunków prawnych, ekonomicznych oraz społecznych w celu tworzenia osobom starszym korzystnej dla nich sytuacji życiowej, dostosowanej do zmieniających się wraz z wiekiem potrzeb społecznych, ekonomicznych oraz opieki i ochrony zdrowia w każdym okresie życia osoby w starszym wieku.

W tym celu Rada Ministrów w dniu 26 października 2018 r. przyjęła dokument pt. *Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność*, który przewiduje realizację szeregu działań wobec ogółu osób starszych w ramach następujących obszarów:

1. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie.
2. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej.
3. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej.
4. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji.
5. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych.
6. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej.
7. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze).

Dodatkowo w „*Polityce społecznej wobec osób starszych 2030*” po raz pierwszy zaprojektowane zostały działania skierowane do niesamodzielnych osób starszych:

1. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych.
2. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgniacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych.
3. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym.
4. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne.

W związku z powyższym „Program osłonowy w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym w wieku 60 lat i więcej z terenu miasta Olsztyna” odpowiada na zdefiniowane problemy i potrzeby starszych mieszkańców Olsztyna i wpisuje się w główne cele polityki społecznej i zakłada realizację działań w poniższym module:

Moduł II Programu zakłada wsparcie Seniorów w zakresie poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość” – teleopieki.

Wdrożenie modułu wsparcia systemu opieki na odległość – teleopieki i ułatwienie organizacji opieki dla osób starszych jest zalecanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej rozwiązaniem. System teleopieki przyczynia się w znacznym stopniu do odciążenia systemu opieki zdrowotnej, wspiera codzienne

funkcjonowanie osób starszych, a opiekunom umożliwia pogodzenie ról, które wypełniają w społeczeństwie.

Na organach władzy samorządowej spoczywa odpowiedzialność wsparcia przede wszystkim osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku poprodukcyjnym oraz osób samotnych. W tym stanie rzeczy uzasadnionym jest rozszerzanie oferty pomocowej i uchwalenie Programu Osłonowego Miasta Olsztyna na kolejny rok – 2026.

Rozdział 2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą prawną wprowadzenia programu osłonowego jest ramowy Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026.

Gmina przystępując do realizacji programu podejmuje uchwałą program osłonowy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jest on kontynuacją programu „Korpus Wsparcia seniorów” na rok 2025.

Rozdział 3. CELE PROGRAMU

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Jej głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wkracza więc w sytuację osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie samodzielnie pokonać kryzysu.

Głównym celem Programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 i 60+ przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Olsztyna, wpisujących się we wskazane w programie obszary, a także poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”, a tym samym wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Program jest jednym z elementów polityki społecznej Olsztyna w zakresie poprawy poziomu życia seniorów. Po dokonanej analizie klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy z uwagi na swój wiek, stan zdrowia wymagaliby wsparcia w formie teleopieki, należy stwierdzić, że ich sytuacja zdrowotna i/lub materialna często uniemożliwia im lub ogranicza samodzielne/niezależne funkcjonowanie lub zakup oprzyrządowania w formie „opaski bezpieczeństwa”.

Mając powyższe na względzie, niniejszy Program uzupełni i rozszerzy działania Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie realizacji zadań obowiązkowych gminy.

Pomoc w tej formie skierowana będzie do osób, które z uwagi na chorobę, niepełnosprawność, wiek, ograniczoną mobilność lub inne obiektywne trudności wymagają wsparcia w formie teleopieki, a równocześnie nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć sobie oprzyrządowania niezbędnego do realizacji tej usługi.

Rozdział 4. OCENA SYTUACJI WARUNKUJĄCA REALIZACJĘ PROGRAMU

Z danych statystycznych aktualnych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynika, że na pobyt stały w Gminie Olsztyn zameldowanych było 150 047 osób. Spośród nich 45 343 mieszkańców stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej, w tym 27 710 kobiet oraz 17 633 mężczyzn.

W 2025 r. spośród 3 712 osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie 1 154 osoby stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej, w tym 680 kobiet oraz 474 mężczyzn.

Konieczność zagłębienia się w temat polityki społecznej wobec seniorów wynika nie tylko z założeń *Polityki społecznej wobec osób starszych 2030* ale również z kierunków interwencji dla poszczególnych

obszarów ujętych w Strategii polityki społecznej województwa Warmińsko-Mazurskiego, Strategii Rozwoju Olsztyna, a także w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Olsztyna do roku 2030.

Z uwagi na powyższe, Miasto Olsztyn podejmuje efektywne działania na rzecz tej grupy wiekowej zarówno wspierając aktywność i niezależność seniorów, jak i zapewniając opiekę osobom samotnym, niesamodzielnym, czy znajdującym się w trudnej sytuacji.

Usługa teleopieki na rzecz osób starszych, jest odpowiedzią na zgłaszane oczekiwania mieszkańców miasta, w tym korzystających z usług opiekuńczych zapewnianych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i są skierowane przede wszystkim do osób starszych, samotnych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. Wykorzystując nowoczesne technologie zwiększane jest bezpieczeństwo podopiecznych poprzez szybkie reagowanie w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu, a także udzielana jest pomoc i wsparcie interwencyjne w przypadku wystąpienia awarii domowych - zwłaszcza poza godzinami pracy Ośrodka. System teleopieki i opracowane przy tej okazji procedury mają za zadanie zwiększyć komfort życia, niezależność i poczucie bezpieczeństwa nie tylko użytkownikom urządzeń, ale również ich rodzinom, które mogą zostać szybko poinformowane, że ich bliscy potrzebują pomocy. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że dzięki temu działaniu w znacznym stopniu zwiększa się bezpieczeństwo i godność seniorów w obszarze życia społecznego.

W roku 2025 zapewniono bezpłatną teleopiekę dla 204 osób, niesamodzielnych, samotnych, starszych, niepełnosprawnych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Olsztyna. Dodatkowo warto podkreślić, że podczas ubiegłorocznej edycji Programu ponad 517 razy olsztyńscy seniorzy dokonali zgłoszeń do dyspozytora w różnych sprawach przy użyciu opasek, w tym znaczna większość zakończyła się udzieleniem wsparcia przez telefon lub prośbą o interwencję kogoś bliskiego, a 2 zakończyły się interwencją służb ratunkowych.

Korzyści płynące ze wsparcia seniorów poprzez realizację programu teleopieki są nieocenione.

Rozdział 5. **ZASADY REALIZACJI PROGRAMU**

Program będzie realizowany w terminie od dnia podjęcia uchwały w sprawie wprowadzenia programu osłonowego do 31 grudnia 2026 r. i adresowany jest do wszystkich mieszkańców Olsztyna w wieku 60 i 60+ mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program zakłada realizację wsparcia dla seniorów w ramach Modułu II - wsparcie Seniorów w zakresie „opieki na odległość”.

Założenia Modułu II Programu to poprawa bezpieczeństwa seniorów w zakresie możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” jest formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To doskonałe rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybszej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. „Opieka na odległość” – teleopieka, gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

Teleopieka to system przywoławczy, który działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu i zapewnia natychmiastową pomoc osobie zgłaszającej. W sytuacji zagrożenia - upadek, nagłe pogorszenie stanu zdrowia, lęk, awaria, pożar - wystarczy nacisnąć przycisk alarmowy znajdujący się na opasce aby w ciągu kilku sekund połączyć się ze stale gotową do interwencji centralą, która w zależności od sytuacji zapewnia

odpowiednią pomoc. Przeszkolony teleopiekun otrzymując zgłoszenie, wie kto i skąd dzwoni, jaki jest stan jego zdrowia, jakie leki przyjmuje i jakie mogą być w związku z tym zagrożenia. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów) lub wezwać służby ratunkowe.

Warunkiem korzystania przez mieszkańca z systemu teleopieki jest zdolność do obsługi „przycisku alarmowego”.

Teleopieka, to usługa, która daje możliwość całodobowego wezwania pomocy w przypadku zagrożenia życia i zdrowia, dzięki czemu niweluje uczucie codziennej niepewności i strachu osób starszych oraz samotnych. Ponadto, pomoc udzielona w ciągu kilku minut, zapobiega często powikłaniom, których nie można cofnąć, zmniejsza tym samym koszty hospitalizacji, leczenia i rehabilitacji. Ten rodzaj opieki, zapewniającej natychmiastową pomoc, podniesie komfort życia i zwiększy uczucie bezpieczeństwa, zarówno osób potrzebujących, jak również ich opiekunów. Podtrzymanie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej osób starszych i niepełnosprawnych, pozwoli na ich większą samodzielność, poczucie autonomii oraz wydłuży okres pozostania w dotychczasowych miejscach zamieszkania, co sprzyja deinstytucjonalizacji.

Usługa teleopieki w Olsztynie realizowana jest w formie wykupu abonamentu - usługi realizowanej przez niezależny podmiot gospodarczy. Polega ona na zapewnieniu mieszkańcom bezpłatnego dostępu do teleopieki, polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w miejscu ich zamieszkania.

Podstawą realizacji Programu Osłonowego Miasta Olsztyna na 2026 rok „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2026”, zwanego dalej „Programem” jest art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz art. 110, ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Przepis ten zezwala Gminie na podejmowanie innych niż wymienione w art.17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizację programów osłonowych, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych.

Ograniczona mobilność spowodowana wiekiem, chorobami, niepełnosprawnością, samotnością, czy też zamieszkiwanie na obrzeżach miasta uzasadnia wytypowanym seniorom wsparcie w zakresie opisanym w Programie.

Procedura zakwalifikowania do udziału w Programie odbywać się będzie zgodnie z poniższymi zapisami.

1. Program przewiduje objęcie wsparciem łącznie 200 seniorów.
2. W pierwszej kolejności Programem objęte zostaną osoby, które kontynuują swój udział w Programie z lat ubiegłych.
3. O udziale w Programie decydować będzie kolejność zgłoszeń.
4. Nabór i zgłoszenia do objęcia Programem prowadzone będą bezterminowo.
5. W przypadku zajęcia wszystkich miejsc w Programie utworzona będzie lista osób oczekujących.
6. Udział seniorów w Programie zakłada konieczność zawarcia umów w zakresie udzielonego wsparcia oraz dokumentów związanych z udzieleniem zgody na przetwarzanie danych osobowych niezbędnych do realizacji niniejszego Programu.
7. Warunkiem skorzystania z modułu II Programu jest zdolność do obsługi opaski bezpieczeństwa.

Rozdział 6.

PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Podmiotem koordynującym i nadzorującym realizację Programu jest Prezydent Olsztyna. Za realizację programu odpowiedzialnym jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie.

Rozdział 7.
FINANSOWANIE PROGRAMU

Program w maksymalnie 80% finansowany jest z dotacji celowej budżetu państwa, a w co najmniej 20% ze środków własnych gminy po przyjęciu programu osłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Rozdział 8.
MONITORING PROGRAMU

Z realizacji programu przekazywane jest roczne sprawozdanie do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie do dnia 30 stycznia 2027 roku. Sprawozdanie jest przekazywane w postaci elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej.